

KIS LAP

Új cipő. (Lásd a 383. lapon.)

XXVII. kötet, 24. szám.

Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.
Ára negyedévre 1 ft 40 kr.

1884. december 14-én.

LILIKE VÉDENCZE.

— Nagyvárosi történet. —

(Számos képpel.)

(Folytatás.)

Most rögtön ki kell fizetnem száz forintot s nincs nálam annyi. Itt egy levélke, megirtam a bácsinak.

— Rögtön megyek, kedves nénikém.

— Lilike is fölugrott.

— Mamácskám, hát én nem mehetnék Zoltánnal? Meglátogatnám apácskát a hivatalban.

— Nem tudom, kedves gyermekem, jó lesz-e? Mert mindjárt esteledik.

— Oh, kedves nénikém, hiszen közel van és gyorsan fogunk járni, lámpagyújtás előtt itthon leszünk. Aztán én majd vigyázok ám Lilikére.

— Nem bánom, hát menjetek együtt. De siessetek vissza!

Lilike tapsolt örömeiben, mert nagyon szeretett Zoltánnal sétálgatni. Hamar felöltötte köpönyegét, kalapját s elindultak. Csakugyan nem volt messze Torjai hivatala, csak a szomszéd utczába kellett kerülni, aztán egy kis sétatéren átmenni s ott voltak. Az előszobában Zoltán levetette téli kabátját.

— Oh, én nem vetem le köpönyegem, szólt Lilike. Hiszen nem maradunk sokáig, aztán csak annyi, mintha otthon volnék, mikor apácskához bemegyek.

Torjai ott ült íróasztalánál, mikor a két kis látogató belépett. (Lásd a képet a 372. lapon.) Fölkelt, megölelte a két gyermeket és tréfás komolysággal kérdé:

— Minek köszönhetem e ritka szerencsét?

— Fontos küldetésben jöttünk, apácska. Levelet is hoztunk.

Zoltán átadta a levelet s Torjai, miután elolvasta, tárczájába nyult és átadta a száz forintot Zoltánnak.

— Itt van, kedves fiam, add át a nének. De van-e tárczád, a melybe eltegyed?

— A tárczám bizony nincs nálam... no de se baj, ugy sem esik az ki a zsebemből, majd vigyázok.

Zsebébe dugta a pénzt, aztán még egy kis ideig vidáman beszélgettek, végre elbucusztak. Az előszobában Zoltán, mi alatt téli kabátját fölhozta, így szólt:

— Szinte félek, hogy ez a sok pénz csak így van a zsebemben. Kár, hogy el nem hoztam a tárczámat.

— Most jut eszembe! kiáltott föl Lilike. Az én kis tárczám itt van, talán belefér az a pár nagy bankó.

— Mutasd csak!

— Lilike elővette a tárczáját, aztán egyenkint összehajtogatták a bankókat és csakugyan mind befért a kis tárczába.

— Tudod-e Zoltán, szólt Lilike, most az volna az igazság, hogy ha az én tárczámban van a pénz, hát én viszem is.

— Ha éppen nagy örömet okoz, hát vigyed. Van jó zsebed?

— Hogy ne? A ruhám zsebe mély, aztán fölötte van a köpönyeg, nem lehet semmi baj.

— No's hát fogd, legyen meg az örömed.

Zoltán oda adta a tárczát s éppen indulni akartak, mikor az ajtó felől siralmas kolduló hang szólalt meg:

— Szánjanak meg egy szegény szerencsétlent, kedves nagyságos ifiuracskám, drága kisasszonykám! Könyörüljenek meg, segítsenek egy pár krajczárral.

— Itt tilos a koldulás, jó asszony, felelé Zoltán. Szerencséje, hogy a szolgáló épen most nincs itt. No, itt van egy pár krajczár, menjen Isten hírével.

A koldusasszony elvette a pénzt s menetközben azt dörmögé:

— Tele van a zsebök nagy bankóval és csak egy pár hitvány krajczárt adnak?

— Mit mondott ez a koldusasszony? kérde Zoltán.

— Nem hallottam jól, felelé Lilike. Talán hálálkodott, vagy talán ránk ismert... előttem olyan ismerős ez a szegény asszony, mintha már láttam volna valahol, de nem tudom hol.

Most nem törhette rajta a fejét, mert sietniök kellett haza. Már a kis sétatér közepén voltak, mikor Zoltán boszusan fölkiállott:

— Ejnye! Vissza kell térnünk! A mint a bácsinál ültünk, ezüst iróntartómmal játszogattam s ott hagytam az asztalon.

— Hát szaladj érte vissza. Én már nem megyek, hiszen már mindjárt otthon vagyok. Csak épen itt a sarkon befordulok. Ne félj, haza jutok innem magam is.

Ezt már csakugyan hitte is Zoltán, mert a házuk valóban alig volt száz lépésnyire. Visszafordult tehát, Lilike pedig vigan ment tovább. Amint a sétatér tulsó kapujához ért, egy szegényesen öltözött öreg asszony lépett melléje és megszólította:

— Bocsánatot kérek alássan, drága

kisasszonykám, nem maga a Torjai Lilike kisasszony?

Lilike kissé gyanakodva és félve nézett az idegen asszonyra, mert ez ugyanaz a koldusasszony volt, a ki az imént ott az előszobában állt, csak hogy most már nem beszélt oly alázatosan, nem is látszott koldusasszonynak. A kis leány tehát kurtán felelé:

— Hát ha az volnék is, a kinek mond — mit kíván?

— Én semmit, drága kisasszonykám, hanem egy boldogtalan kis leány van nálam, halálán fekszik és mindig csak azon sir, hogy nem láthatja még egyszer Lilike kisasszonyt. Hát én megigértem szegény Iluskának, hogy megkeresem azt a Lilike kisasszonyt, talán megszánja a szegény beteget, eljön hozzá egy pillanatra és megvigasztalja.

— Iluska, az én szegény Iluskám! kiáltá Lilike. Hol van, hol van?

— Nem messze innen. Ugy-é meglátogatja, jó kisasszonykám?

— Hogy ne! Menjünk rögtön, siesünk!

Lilike ebben a pillanatban nem gondolt semmi egyébire, csak arra, hogy az ő szegény kis védenceze beteg, látni kívánja, hogy ne menne hát hozzá? Hogy a mama várja, hogy a pénz nála van, hogy nem szabad egymagának ismeretlen helyre mennie, az most mind nem jutott eszébe, vagy ha egy pillanatra jutott is, elüzte gyorsan e gondolatot azzal, hogy hiszen csak közelre megy, mindjárt visszatér.

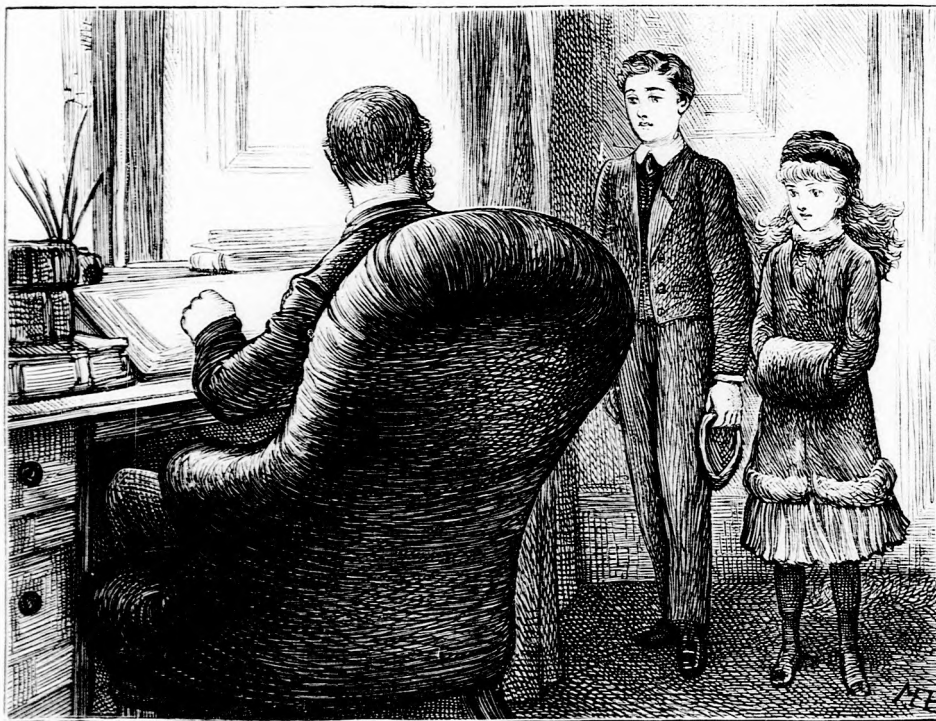
Megindultak tehát és ugyancsak szaporán lépegettek. Lilike a nagy fölindulástól nem is ügyelt arra, mily gyorsan,

szinte futva vezeti őt az az idegen asszony egyik utcából a másikba. Már messze jártak s Lilike lassanként elkezdett fáradni, aztán sötét is lett s mikor körülnézett, látta, hogy egészen ismeretlen helyeken jár, szűk, piszkos utcákban. Már sokalni is kezdte a sétát és mind-

untalan kérdezte, messze van-e még, a hova mennek?

— Oh dehogy, drága kisasszonykám, felelé az idegen asszony hízelt hangon; mindjárt ott leszünk, csak itt ezen az utcasarkon fordulunk még be.

De azután még egy párszor befor-

... KÉT LÁTOGATÓ LÉPETT BE. (Lásd a 370. lapon.)

dultak hol jobbra, hol balra és már egészen sötét lett, mikor egy rozszant ház kapuján beléptek. Piszkos, büzös udvarra értek és Lilike akaratlanul is megborzadt, félni kezdett.

— Jaj Istenem, miféle hely ez! Ha mamácska tudná, hol járok! Én félek ide bemenni!

— Ugyan mitől félné, kedves szép kisasszonykám? biztatta az idegen asszony. Hiszen itt vagyok én, majd visszavezetem a mamácskához.

— És Iluska itt van, ebben a házban?

— Természetesen, itt fent van a padlás-szobában. Mert hát a szegény em-

ber nem lakik ám palotában, örül, ha van hol lehajtania a fejét. No, csak bátran előre! Iluska várja!

Ez a biztatás legyőzte Lilike félelmét. Sötét nyaktörő lépcsőn kapaszkod-

tak fölfelé, olyan magasra, hogy Lilike már szinte lihegett, azt hitte, valami toronyba másznak. Végre följutottak s az idegen asszony, kézen fogva Lilikét, egészen sötét folyosón vezette végig, aztán

... FIATAL FIU LÉPETT BE. (Lásd a 375. lapon.)

fölnyitott egy ajtót és betaszította a kis leányt, oly durván, hogy Lilike majd elesett.

— No, ide be szaporán! kiáltá az asszony nyers hangon.

Lilike egészen elámult ezen a viselkedésen és kissé büszkén mondá:

— Mit lökdös? Velem nem szabad így bánni!

Az asszony nem felelt, csak kaczagott

gunyosan és becsukta maga mögött az ajtót. Lilike, a mint a szobában körülnézett, szomorú helyet látott. Nem volt jóformán semmi butor, csak holmi rongyhalmazok. Egyik sarokban három vézna, sápadt, rongyos gyerkőcz kuporgott a földön s mellettök sánta lábu széken nyomorult mécses pislogott. De Iluska nem volt köztök. Az első pillanatban Lilike nem is csodálkozott ezen, mert Iluska beteg, tehát ágyban kell feküdnie. Csakhogy ágyat nem látott és ajtó sem volt sehol, tehát más szobában Iluska nem lehetett.

— Hol van Iluska? kérdé Lilike. Vezessen gyorsan hozzám; sietnem kell haza... mamácska vár...

— Hadd várjon, mi gondom rá? Iluskával pedig soha se törődjék, drága szép kisasszonykám, hanem adja ide szaporán azt a pénzes-tárczát.

Lilike nagyot bámult s eleinte nem értette a dolgot.

— Mit adjak oda? Miféle tárczát? Én azért jöttem ide, hogy Iluskát lássam.

— Csakhogy én nem azért hoztam ide, kicsikém, felelt az asszony gunyos kaczagással. No, szaporán ide azzal a pénzzel, aztán mehet isten hírével haza, vagy a hová tetszik. Ha szép szerivel ide adja, nem lesz semmi baja. Láttam, mikor attól a hetyke urfítól átvette és zsebébe dugta a tárczát, hát csak ide vele egymás után.

— Azt nem adhatom, nem az enyém. Hogy is meri ezt tőlem kérni? Hát ezért hívott ide? Hol van Iluska?

— Ne legyen rá gondja, ott van, a

hová én küldtem. Most pedig elég volt a beszédből. Ide a pénzzel!

Lilike most már belátta, milyen gonosz kelepezebe került. De még azt hitte, hogy megkérlelheti a gonosz asszonyt.

— Oh, kérem szépen, ne bántson... van egy pár szép fényes tizeském, azt oda adom, de a mamám pénzét nem adhatom.

— Már pedig ide adja ezt is, azt is. Ha szép szerivel nem adja, hát elveszem.

Lilike ijedten tette zsebére a kezét és védekezni próbált, csakhogy az persze hiábavaló kísérlet volt. Az asszony durván megragadta, keményen összeszorította Lilike kis kezeit és kivette zsebéből a tárczát, aztán gunyos kaczagással mondá:

— Így ni, lelkecském! Van még ott több is, ahol ez volt, nem fog a mama éhen halni. Hadd legyen egyszer jó napja Boglyas Katának is.

Lilike majd holtra ijedt.

— Maga a Boglyas Kata!

— Az hát, aranyos kisasszonykám! Ugy-e hallotta már a hiremet? No, hogy megemlegesd a Boglyas Katát, hát add ide ezt a szép köpönyeget is, meg ezt a kalapot... és a karmantyut is. Így ni!

És hiába sirt, sivalkodott, rimánkodott Lilike, a gonosz asszony erővel leszedte róla téli ruháit, aztán pedig kézen fogta és kitalasztotta az ajtón.

— Így ni, szép kisasszonykám, most mehet, a hová akar. Azt pedig hiába fogná beszélni, hogy itt volt és én szedtem el a holmiját, mert én bebizonyítanám, hogy itthon sem voltam. És most pusztuljon szaporán, ne is szóljon egy szót sem, míg az utcára nem ér, mert

én itt fogok vigyázni és ha még egyszer megfogom, azt meg nem köszöni. Az utczán beszélhet, ha tud kinek.

Szegény Lilike azt sem tudta, ébren van-e vagy álmodik? Valami rettenetes gonosz álma van talán? Még csak sejtelve sem volt soha olyasmiről, ami most vele történt, amit most látott, tapasztalt. Szinte kábult a feje az ijedségtől s ha a Boglyas Kata fenyegetőleg nem int, talán ott várt volna még sokáig, hogy valaki segítene rajta.

De biz' ott hiába várt volna segítséget. Remegve tapogatózott végig a sötét folyosón, aztán a löpcsőn; egy párszor el is esett, megütötte magát s a mint végre kiért az utczára, megcsapta a fagyos szél. Most már nemcsak az ijedségtől, hanem a hidegtől is reszketett. Kalap és köpönyeg nélkül állt ott kint a csikorogó téli éjszakában, éppen mint szegény Iluska amaz éjjelen...

— Istenem! Mit csináljak! Hova fussak? Hiszen nem tudom, hol vagyok!

Akárhová, de mennie kellett, mert az álldogálásban még inkább fázott. Neki indult és futott, a merre látott, végig a szűk, piszkos utczákon. Embert alig talált, mert a csattogó hidegben késő este csak az járt kint, a ki éppen kénytelen volt vele. És a kit látott is, az is mind olyan volt, mintha csupa Boglyas Kata lakott volna ezen a tájon; még inkább megijedt és futott tovább, hogy szinte elállott a lélekzete. De azért csak futott tovább, most már arra sem ügyelve, hogy kijutott a szűk, piszkos utczákból szebb utczákba, hol több ember is járt. A hosszas erőfeszítéstől, vagy hidegtől azonban mindin-

kább bágyadni kezdett s végre egy fagyos rögben megbotolván, végig terült a földön. Nem is kelt föl, mert eszmélete elhagyta.

Meddig feküdt ott, mi történt vele, arról semmit sem tudott. Mikor visszanyerte eszméletét, kellemes meleget érzett. Puha pamlagon, csinos szobában feküdt; mellette az asztalon lámpás égett, szemben pedig a széken egy szép macska dorombolt.

— Ugyan hol vagyok én itt? szolt Lilike. Ezt a szobát nem ismerem. Jaj Istenem, ha megint előjön az a borzasztó Boglyas Kata! Oh, hogy meneküljek!

Ekkor egy hang így felelt:

— Ne félj semmitől, itt jó helyen vagy. A hóban feküdtél ájultan, hát behoztalak.

— Épen mint én Iluskát. De hát ki van itt? Nem látok senkit... mégis félek.

Erre egy függöny, mely a szobát elválasztotta a szomszéd szobától, szétnyílt és egy barátságos képű, izmos fiatal fiu lépett be. (Lásd a képet a 373. lapon)

— Mondom, ne félj semmit, szolt a fiu. Én épen hazafelé jöttem, mikor ott láttalak feküdni a hóban. Fölemeltelek és idehoztalak lakásunkra. Édes anyámmal a kapuban találkoztam, a boltba ment, most egyuttal orvoshoz is sietett, mert hát nem tudtuk, mi bajod lehet. No hála Istennek, nagy bajod nincs, ugy-e?

Lilike megtapogatta magát és vidámban felelé:

— Nincs... nem érzek sehol semmi fájdalmat. Azt hiszem, csak az ijedségtől, fáradságtól ájultam el. De ha sokáig ott fekszem, bizonyosan megfagyok. Nagyon szép, hogy megmentettél, köszönöm.

(Folytatása következik.)

EGY FÜRJECSKE TÖRTÉNETE.

— Elbeszéli ő maga. —
ARANY kalással rengő rónaságon születtem és ott éltem le boldog gyermek-

éveimet, több kis testvéremmel együtt. Oh, beh szép idők is voltak ezek! Beh jól esett aludni abban a pompás puha fészekben! Nem volt egyéb dolgunk, mint enni és aludni. Aztán a jó szülőknél sem kellett messziről hozni az ennivalót, a fészek körül mindenütt találtak eleget. Így telt egyik nap a másik után, észre sem vettük, hogyan.

Mikor már nagyobbak lettünk, mikor az apró pelyhek helyett már a nagyobbacska tollak is nőni kezdtek, akkor lassanként megsejtettem, hogy a mi kis világunkon kívül kell még lenni egy nagyobbaknak, egy szebbnek is; ekkor már ki-kinyújtottam nyakamat a fészekből, ha szüleim eltávoztak és utánuk néztem. Elbámultam, hogy mily gyorsan tudnak futni. Vajjon kitől tanulták? Nekem még sohasem mondták, hogy majd meg fognak rá tanítani. Nem is lehet azt megtanulni, én legalább azt hittem. Megkísérlettem kis lábaimat ide s tova rángatni és arra a tapasztalásra jutottam, hogy sohasem lesz azokban annyi gyorsaság, annyi erő.

Lassankint az is érdekelni kezdett, hogy mit beszélnek szüleim. Hallottam, hogy nem egyforma hangon szólnak és mégis értik egymást. Apám folytonosan

azt mondta: »Pitpalaty, pitpalaty!« anyám meg rá: »kvá, kvá!« Hanem azt a »Pitpalaty«-ot és »kvá«-t milyen külön-

böző képen tudták mondani! Másként, ha örültek; másként, ha félték; másként, ha búsultak. Már megértettem, hogy mit beszélnek szülőim, de feleletet nem igen tudtam adni, olyanféle csipegő hangom volt, mint akár a verebeknek. Kíváncsi is voltam reá, valjon az apám, vagy az anyám nyelvén fogok-e megszólalni? Egy reggel aztán egész tisztán kitudtam mondani a »Pitpalaty«-ot. Örültem is rajta, mert az igazat megvallva, nekem mindig jobban tetszett az apám beszéde.

Néhány nap mulva odahagytuk a fészket, előbb csak néhány órára, később csaknem egész napra — és éltünk vigan bol-

dogan, gondtalanul. Mi gyermekek igen is gondtalanul, de jó szüleink épen nem.

Egy este, a mint épen elaludni készültem, hallottam, hogy szüleim komoly dolgokról beszélgetnek. Szerettem volna tudni, hogy ugyan miről tanakodnak? Bizony kár volt kíváncsinak lennem, előbbutóbb ugy is megtudtam, mert épen velem történt meg a legszomorubb eset! — Csak egy-egy mondás ütötte meg a fületem.

— Bizony már a szomszéd földön dolgoznak, mondá anyám.

— Már sok ezen a földön a menekülő!

— Mi lesz gyermekeimből!

Vajmi keveset értettem ebből az egész beszédből. Kik lehetnek azok, a kik már a szomszéd földön dolgoznak? Ugyan mitől félhetnek szülőim? Elgondolkoztam e dolgok fölött s ez este kissé későbbben aludtam el. Más nap azonban elfelejtettem minden félelmet.

Néhány nap mulva szokatlan dolog történt: anyánk maga köré gyűjtött bennünket, a már teljesen kinőtt fiakat és így szólt hozzánk rendkívül szomorú »kvá kvá« hangon:

— Fiaim, nagy veszély fenyeget bennünket. Az aratók holnap ezt a legutolsó

darab földet fogják learatni. Nagyon ügyeseknek kell lennünk, hogy körmük közé ne kerüljünk. Maradjatok mindenesetr e

közelemben és tegyetek mindent úgy, a hogyan én teszem.

Félelmünkben mindent megigértünk és szivdobogva vártuk a borzasztó reggelt. A nap az égen épen úgy kelt föl, mint más reggeleken és ez engem megnyugtattott. Hátha nem is olyan nagy lesz az a veszély? Dél felé azonban már nem így gondolkodtam. Folyton beljebb kellett huzódnunk, mert már elhatott hozzánk az aratók beszédje. Sokan voltunk együtt, valamennyien az utolsó kalászok között kerestünk menedéket. Egyszerre aztán körülfojták azt a kis darab földet is és hallottam amint az aratók mondogatták.

— No itt bizonyosan találunk fűrjet eleget.

Örültek is az aratók gyermekei, mert ilyenkor ők is kijönnek, hogy fűrjet fogjanak. Ugy is történt s mivel mi fűrjek nem tudunk röpdülni, sokat elfogtak közülünk, s többek között — engem is! Dobogó szívvvel kerestem kibuvót majd itt, majd amott, de hasztalanul. Végre egy kis fiu megfogott. Azt gondoltam, mindjárt szörnyet halok ijedtemben. Oh bár haltam volna!...mert ami ezután következett, az nagyon, nagyon szomorú.

Azon az éjszakán nagyon keveset aludtam. Reggel felé azt álmodtam, hogy ismét ott vagyok az aranykalászos rónaságon, midőn a következőt hallottam:

— Nekünk már úgy is van egy kis fűrjünk a kalitkában, hanem az ispán ur mondta, hogy fogjak neki egyet, hát majd ezzel megkinálom.

Ugy is történt, még az nap elvitte az ispán urékhoz. Eleinte nagyon örültek nekem a gyermekek, kedvesen szóltak

hozzám, de én féltem tőlük és szerettem volna futni, hogy soha meg ne találjanak. Később aztán, miután sehogysem akartam velök megbarátkozni, ott hagytak és vad madárnak neveztek. Kalitkába tettek és azóta szomorú a sorsom.

Minden reggel kijövök kalitkám elejére. Kinyujtom fejemet és elkiáltom magam: »Pitypalaty, pitypalaty,« többször egymás után.

Ilyenkor azután hallom néha, — mert legtöbbször még az egész ház alszik — hogy. »Ejnye milyen szépen szól ami kis fűrjescskénk!« Hej ha tudnák, hogy mit érezek én minden reggel. Miért is nem értik meg az emberek a pitypalatynyelvet, vagy legalább a gyermekek!

Az a szőke fürtű kis leány, aki nyájas kék szemével olyan kedvesen néz fel hozzám, bizonyosan segítene rajtam.

Sokszor éjjel azt álmodom, hogy ismét szabad vagyok a végtelen rónán; csak ha aztán ilyenkor futni kezdek és kalitkám rostélyába bele ütközöm, akkor érzem, hogy milyen szerencsétlen vagyok. Reggel gyakran hallom, mikor ennem adnak:

— No, nézzétek ezt a bolond kis állatot, már megint hogy leverte fejről a tollat!

Ha tudnák, miért vertem le!

Enni-inni valóm van bőven, de mit ér, ha hiányzik hozzá a szabadság! Tegnap reggel különösen éreztem magamat; a mint szokásom szerint elkiáltom magamat! »Pitypalaty!« — egyszerre csak feleletet kapok rá: »kvá, kvá!« Istenem, beh jól esett hallanom ezt a hangot! Hanem azóta társamat már ismét másféle

vitték. A mult napokban egy öreg ur állt meg kalitkám előtt és így szólt a kis fiúhoz, kit kézen fogva vezetett:

— Nézd, Bélácska, ez az a kis madár, a fürjecske, a melyről tegnap azt a kis verset tanultad?

— Ez a fürjecske, ez a pitypalaty, kiáltott Bélácska örvendezve és rögtön elmondta ott a kalitkám előtt:

»Pitypalaty! én fürj vagyok.

Ha a vetések nagyok,

Akkor én ott jól élek

De a vadásztól félek».

— Akkor én ott jól éltem. Istenem meddig tart még ez a szomorú élet!

* * *

A kis fürjecske helyett most már én veszem át az elbeszélést és elmondom, mily szomorú vége lett. Egy reggel hiába vártuk, hogy a fürjecske csattogására ébredjünk fel. Nem hallottuk. Ugyan miért hallgatott el? Kinyitottuk a kalitka ajtaját és ott találtuk megmeredve. Szegény kis fürjecske megölte a bubánat. A szakácsné azt állítja ugyan, hogy nagyon kövéren volt tartva és attól mult ki.

Először kertünkbe akartuk eltemetni; hanem aztán mást gondoltunk: kivittük inkább a mezőre, (L. a 376—377 l.) a nyáron arany kalászszal ékes rónaságra.

Most már ott van, a hová vágyott; most már nem félhet többé, hogy kalitkába kerül.

SZENT HANGZATOK.

*NTŐ szava a zsoldárnak,
Szent hangjai szerte szállnak.
Nem a vidám zongorán
De a házi orgonán,
A lány fiszharmóniumon
— Melyet apa lábával nyom,
S ujjaival művészileg
Áhitattal megbillegtet —
Árad, ömlik hullámozva
Az igének szent szózatja.
Kicsi szöke fiacskája
Meghatottan figyel rája.*

*Talán a közelgő ünnep
— Mit boldogan mind megülnék —
Szívében már felragyogva:
Lélekzetét tartja fogva.*

S A K K.

*T*ILDA az ő papájával
Sakkot játszik.
Gondolkodik, töpreng, számít,
Amint látszik.

*H*iszen tudom, hogy apácska —
Bár ki lássa:
Meggfoghatná kis Tildáját
Egy vonásra.

*T*öpreng Tilda, szinte bele
Tör a feje —
Pedig bizony apácska csak
Játszik vele.

TE OSTOBA!

— Beszélyke. —

SÁNDOR aligha meg tudta volna mondani, hányszor hallotta napjában ezt az épen nem hizelgő és nem is illő megszólítást:

— Oh te ostoba! Jaj de ostoba vagy!

A ki pedig ezt mondogatta, az testvérbátyja volt, Elek, ki mindig nagyon büszke és elégedett arcot mutatott, valahányszor öccsének ezt a gorombaságot mondta. Ha szülei közel voltak, akkor nem igen merte ugyan, mert mindig komoly dorgálást kapott érte; de mihelyt ketten voltak szobájokban és tanultak, végezték leczkéjüket, akkor ugyancsak sokszor kellett Sándorkának ezt a bosszantó sértést hallgatnia. Persze, egy kicsit maga is volt az oka, ámbár nem tehetett róla.

A tanulásnál tudni illik igen nagy különbség volt Elek és Sándor közt. Elek nemcsak idősebb volt vagy másfél évvel, hanem rendkívül könnyen és gyorsan tanult, valóságos kis tudós volt. A legnehezebb leczkét is alighogy egyszer-kétszer elolvasta, már pompásan tudta könyv nélkül s akármilyen nehéz volt valamit megérteni, egy kis gondolkozás után többnyire helyesen megfejtette. Mikor Sándor még jóformán bele sem fogott a tanulásba, Elek már készen volt leczkéivel. Sándor nagy szorgalommal, igyekezettel tanult, de bizony nehezen ment a fejébe a tudomány s Elek ezért sokat gunyolta, különösképp tartotta magát és csak úgy félvállról beszélt vele. De a szülők egészen másképp gondolkoztak és majdnem még inkább szerették Sándort, mert látták, hogy szorgalommal, iparkodással pótolja tehetsége gyöngeségét.

E mellett pedig volt Sándornak olyan tulajdonsága, mely miatt az apa még inkább szerette és előnyt adott neki Elek fölött. Mihelyt nem könyvről, tanulásról volt szó, Sándor mindjárt többet tudott Eleknél. Akármiféle dologban kellett a háznál segítség, Sándor mindenben ügyes volt, valóságos kis ezermester; ő tartotta rendben az apa könyvtárát ép úgy, mint a pipáit; helyreigazította az eltört asztal-lábat, összeszögezte a fogast, lejárt a pinczébe bort hozni s száz efféle apróságban bebizonyította, hogy életre való kis vitéz. Elek hiába próbált ilyesmit, mert akármit vett a kezébe, bizonyosan elrontotta. De ő csak annál büszkébb volt s azt mondogatta:

— Az efféle munka nem nekem való. Könyv kell nekem, ott próbáljon valaki mérkőzni velem!

Ezt Sándor nem tudta megtenni s azért minden leczkénél újra meg újra segítségül kellett hívnia Eleket, hogy ezt meg azt magyarázza meg neki. Elek megtette, de megvetőleg ismételteté:

— Oh, hát még azt sem érted? Jaj de ostoba vagy!

Megtörtént egyszer-másszor, hogy Sándornak is kifogyott a türelme és így felelt:

— Kár oly nagyon büszkélkedned, mert apácska tegnap is mondta, hogy én sokkal ügyesebb vagyok, mint te. Minap is fonáku l raktad be a képeket az albumba, a lámpást sem tudtad megigazítani, a pinczébe meg le sem mernek küldeni, mert bizonyosan kifolyatnád a bort. Ha még tovább is azt mondogatod nekem, hogy ostoba vagyok, hát én meg azt

fogom felelni, hogy te meg ügyetlen és élheteretlen vagy!

Elek gunyosan nevetett.

— Bátran mondhatod, nem is fogom tagadni. Nem vagyok én lámpásgyujtogató, sem pedig pinczemester, hogy efféle mesterségekhez értsek. Neked is többet érne, ha a leczkéddel boldogulnál jobban.

Már erre Sándor nem tudott hamarjában felelni s így aztán minden a régi-ben maradt.

Egy napon a szülők estélyre voltak meghíva s a két testvér magára maradt otthon. A mama intette őket, hogy valami pajkosságot ne kövessenek el, tanuljanak, aztán mulassanak valami szép játékkal s a vacsoránál meg ne rontsák a gyomrukat. Mikor a szülők elmentek, Elek így szólt:

— Meg nem foghatom, mit aggodalmaskodott mamánk anyyira.

— No, én nem csodálom, felelé Sándor. Tudod, mamácska attól tart, hogy nem tanuljuk meg a leczkénket és valami bajba keveredünk.

— Oh, csak magadról beszélj. Miat-tam nem félhet, tudhatja, hogy én rövid idő alatt készen vagyok a feladvánnyommal, azután pedig olvasni fogok. Hanem persze miattad félhet egy kicsit. Szerencsére nem mindenki olyan ostoba.

Sándor kissé boszankodva fordult el és hozzá fogott dolgaihoz, míg Elek úgy vélte, hogy elég ideje lesz a tanulásra vacsora után is. Nem sokára vacsorához ültek és Elek mint idősebbik foglalta el az apa helyét. Ő vállalkozott a sült csirke föl-vágására is, ami azonban egy kicsit csuszul sikerült, mert a zsirban uszó

csirke egyszerre csak kint termett a fehér abroszon s a szobaleány aztán ugyancsak sopánkodott a nagy zsirpecséten. Sándornak nagy kedve lett volna nevetni, de jó fiu létére nem akart kárörvendőnek látszani, nem szólt tehát semmit s a vacsora aztán minden nagyobb szerencsétlenség nélkül véget ért.

Vacsora után Eleknek nem volt kedve mindjárt tanulni s így szólt:

— Most egy kicsit még játszunk valamit, ugy-e?

— Én nem játszom, felelé Sándor. Még sok tanulni valóm van és ha most este meg nem tanulom, reggel már nem végzem el, az pedig baj volna.

— No persze, szólt Elek gunyosan, el is felejtettem, hogy legalább is két óra kell, míg azt a pár sort megtanulod. Hogy is lehet valaki olyan ostoba!

Ezzel ott hagyta, Sándor pedig örült ennek, mert legalább nyugodtan tanulhatott. Elek most már csak azért sem akart tanulni s meg akarta mutatni, hogy ő reggel, rövid idő alatt is elkészül leckéjével. Minthogy Sándorral nem játszhatott, valami mulattató könyvet keresett s gyertyát gyújtva, a másik szobába ment, hogy az apa könyvvállványán kutasson.

Sándor egészen elmélyedt a nehéz latin nyelvtanban, mikor egyszerre rémült sikoltást hallott a szomszéd szobából. Fölugrott és odaszaladt. Maga is megijedt egy kicsit, mert az ablakfüggöny égett! Elek addig járt-kelt vigyázatlanul a gyertyával, míg a könnyű csipkefüggönyhöz nem ért vele; a csipke rögtön lángot kapott s Elek úgy megrémült, hogy egészen elképedten állt ott, kezéből

kiejté a gyertyát s nem tudta, mit tegyen: maga próbáljon-e segíteni, vagy elfusson segítségért. Sándor látta, hogy nagy a veszedelem, mert a függönyről a tűz mindjárt elharapózik a butorokra.

— Szaladj vizért, hívj segítséget! kiáltá Eleknek.

Elek futásnak eredt és egyenesen a hálószobába szaladt; ott éjszakára szokott egy kis kanna viz állani. Elek azt hitte, ez elég lesz. De a viz még nem volt oda készítve, Elek tehát futott vissza három szobán végig, ki a konyhába.

Ez idő alatt a tűz ugyancsak elharapózhatott volna. De Sándor addig is, míg segély érkezik, igyekezett maga segíteni. A csipkefüggöny vastag szövétfüggönnyel együtt volt odaerősítve s már a szövet is égett. Sándor gyorsan megragadta a végét és teljes ereje megfeszítésével rángatta, úgy hogy a függöny leszakadt a karikákról a földre. Ekkor Sándor elszántan ráugrott és eltaposta a tüzet. A függöny tönkre ment, de a veszedelem el volt háritva. Mikor Elek a megijedt cselédekkel bejött, már nem volt semmi baj.

Elek nagyon rosszul aludt az éjjel és aggódva várta a reggelt, mikor majd szülei elé kell lépnie. A szülők késő este jöttek haza, mikor a két fiu már aludt; de a cselédség természetesen elmondta a történeteket. Másnap reggel az apa maga elé hívta a két fiut s Elek csodálkozott eleinte, hogy az apa nem látszik nagyon haragosnak. Az apa pedig így szólt:

— Mindent tudok már a tegnapi estéről. Sándor fiam, nagyon derekasan viselted magadat, jöjj ide, ölelj meg-

Te, E
megb
gyit
észre,
hogy
Lásd
nek a
ben, m
jobb
het v
bátor
hogy
szeren
ki se
geiber
donsá

s e na
testvé
inte c
lassan
lete h
a mit
ves k
két te
gan é

Te, Elek, szigoru büntetést érdemelnél, de megbocsátok neked, ha ez az eset meggyógyít egy csuf hibádból. Sokszor vettem észre, hogy gunyolod, lenézed öcsédet, hogy ő nem tanul oly könnyen, mint te. Lásd fiam, a Gondviselés nem mindenkinek ad egyforma tehetséget; egyik egyben, másik másban tűnik ki s ha Sándor legjobb iparkodása mellett sem versenyezhet veled a tanulásban, viszont életre való, bátor, ügyes és most ennek köszönhetjük, hogy a te ügyetlenkedésed nagy kárt és szerencsétlenséget nem hozott reánk. Senki se bizakodjék tehát el a maga képességeiben és ne kicsinyelje a mások jó tulajdonságait.

Elek szégyenkezve sütötte le szemét s e naptól fogva soha sem mondta többé testvérének azokat a sértő szavakat. Eleinte csak a tűz eset emléke tartóztatta, de lassankint valóban be is látta előbbi visellete helytelenségét és azzal tette jóvá, hogy a mit ő a könyvekből jobban tudott, szíves készséggel magyarázta Sándornak. A két testvér így aztán vidáman és boldogan élt.

UJ CZIPŐ.

(Képpel a czimlapon.)

UJ A czipő, fényes,
Boriszka rá kényes.
Ragyogtatja, ropogtatja,
Abba tán már nem is hagyja.

*Pedig ma vagy holnap
Már meg is bomolnak;
Az új czipők majd elkopnak,
Nem fénylenek, nem ragyognak.*

*Hisz azok is ottan,
Melyek elhagyottan
Szomorkodnak, buslakodnak —
Csak nem rég szintén ragyogtak.*

*Mert hát a kis Borcsa
Gyorsan elkoptatja.
Ám ha a czipők megvástak —
Ujat vesznek neki másnap.*

*Hej, de van akár hány
Meztlábas kis lány,
Kikkel jót tesz jó Boriszka,
Ha a régit nekik adja.*

Kis Értesítő.

A közelgő karácsonyi szent ünnepeire — nyilván a Jézuska kívánsága következtében — pompás gyermeki olvasmányok jelentek meg már a héten. Az *Eggenberger* (Hoffman és Molnár) kiadásában ott látom az örökké vonzó és kedves »*Robinson*«-t, Radó Vilmos újabb átdolgozásában, számos finom fametszéssel s nagyon izléses, eredeti vászonkötésben sajtolt czimrajzzal. Ára 1 frt 80 kr. — A *Lampel Róbert* (Wodianer F.) kiadásából meg egy egész halom szebbnél szebb képes könyv fekszik előttem 6—10 éves, 10—15 éves gyermekek számára. Hogy mifélek? — a »*Kis Lap*«-hoz adott mellékletből egyenkint megolvashatjátok. Serdültebb gyermekek nagy kedvüket fogják lelteni az emléklapokkal telefüzött *Emlékkönyvben*, *Andersen* meséiben s *Mayer M. Családi körében*; a kicsinyek a tarka ábéczés, állatos, virágos, mesés könyvekben.

Forgó bácsi.

Mai számunkhoz van mellékelve Lampel Róbert (Wodianer F.) könyvkereskedő karácsonyi gyermek-könyveinek árjegyzéke.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A „KIS LAP“ XXVII. köt. 22-ik számában közölt rejtvény megfejtése :
Azokban a szavakban az a feltűnő, hogy az abécze sorrendje szerint kezdődnek.

Helyesen fejtették meg: Zsitvay Lola, Maár Gyula, Sallay testvérek, Jacobovics Leó és Jenő, Vicsián Zoltán, Auer testvérek, Ofner Szerena, Schmidt Ilonka, Hubert Czilka és Sári, Morgenstern Dezső és Mór, Fried Margit és Jenő, Kubicsek Szabina, Gosztonyi Laczi, Adamovics Piroška, Melnecky Endre, Varró Esztike, Brettschneider Ferdinánd, Rapos Inceze, Flamár Juliska.

A „Kis Lap“ t. előfizetőihez!

A lejáró esztendővel végére jár a „Kis Lap“ most folyó kötete is, hogy utána az újévvel meginduljon az újabbik, mely immár a *huszonnyolcadik* lesz. Minden kötet befejezése egy-egy kedves megállapodási pont gyanánt szolgál nekem, honnan örvendve tekintek vissza a „Kis Lap“ eddigi köteteinek hosszú sorozatára, másfél évtizedes pályájára, mely a siker oly mértékét mutatja, minővel a magyar ifjúsági irodalomnak terméke még nem dicsékedhetett. Ma a „Kis Lap“ már nélkülözhetetlen barátja, oktatója, szórakoztatója a magyar gyermekvilágnak s hogy jövőre is az legyen, kedves feladatomnak ismerem.

Kis olvasóim nagy seregének, mely évről évre növekedő számmal csoportosul a „Kis Lap“ zászlaja alá, ma már nem szükséges elmondanom, mit nyújtott a „Kis Lap“ eddig és mit fog nyújtani jövőre. Anyi idő óta jól ismerjük mi már egymást. Kis olvasóim tudják, hogy minden héten mulattató, tanulságos olvasmányok változatos sorát kapják, művészi rajzokban gyönyörködnek, én pedig hosszú tapasztalásból, kis híveim javára, megtanultam, mit kell nyújtanom, hogy a „Kis Lap“ még fokozottabb mértékben elégítse ki várákozásukat.

Az újévvel meginduló új kötet számára az érdekes dolgozatok nagy készlete áll már rendelkezésemre. Az első számban hosszabb **elbeszélés** fog kezdődni, mellette pedig, mint eddig, minden számban közlök **kisebb beszélyeket, meséket**, melyekhez alkalmilag rajzokat is készítették. A **költemények** szintén mindig rajzok kíséretében fognak megjelenni, valamint az oktató, ismeretterjesztő cikkek is. Elmegyakorló rejtvények, tréfás feladványok, Forgó bácsi levelezése fölváltva fogják jövőre is kiegészíteni minden szám változatos tartalmát.

Az új kötetnél, tudom, együtt találok régi híveimet mind, és akik eddig barátai voltak a „Kis Lap“-nak, szerezni fognak neki még újabb híveket is. A régieket és az újakat egyenlő szeretettel fogadja

hívetek

Forgó bácsi.

Tisztelettel kérjük a „Kis Lap“ előfizetőit, szíveskedjenek megrendeléseiket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „Kis Lap“ előfizetési ára :

Negyedévre	1 frt 40 kr.
Félévre	2 „ 80 „
Egész évre	5 „ 60 „

Az előfizetések, melyeknek elküldésénél legcélszerűbb a postai utalványok használata, a „Kis Lap“ kiadóhivatalához (Budapest, Ferencziek-tere 3. sz. Athenaeum-épület) intézendők.

A „KIS LAP“ kiadóhivatala.

Felelős szerkesztő : **Forgó bácsi**, Kiadó-hivatal : Budapest, Barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Budapest, 1884. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos : **Athenaeum** irodalmi és nyomdai részv. társulat.